

WYKAZ PROCEDUR POSTĘPOWANIA
NAUCZYCIELI W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH

- I. Uczeń używa alkoholu lub innych środków**
- II. Uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy na terenie szkoły**
- III. Narkotyki lub dopalacze na terenie szkoły**
- IV. Podejrzanie o posiadanie przez ucznia narkotyku lub dopalaczy**
- V. Uczeń – sprawca czynu karalnego**
- VI. Uczeń – ofiara czynu karalnego**
- VII. Niebezpieczne materiały na terenie szkoły**
- VIII. Dziecko ofiarą przemocy domowej**
- IX. Wagary**
- X. Agresja i przemoc rówieśnicza**
- XI. Palenie papierosów**
- XII. Kradzież**
- XIII. Osoba obca na terenie szkoły**
- XIV. Nietrzeźwy rodzic (opiekun) zgłaszający się po odbiór dziecka**

W/w procedury są dostępne w bibliotece szkolnej oraz u pedagoga szkolnego

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI **W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH**

METODY WSPÓLPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ

WSTĘP

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji najbardziej niepokojące są palenie papierosów, narkomania, używanie dopalaczy i alkoholizm. Zachowania te często współwystępują ze sobą. Wiążą się też z agresją i nawiązywaniem kontaktów z destrukcyjnymi grupami rówieśniczymi, a potem także z grupami przestępczymi. Na terenie szkoły podstawowej pierwszym symptomem zagrożenia demoralizacją może być nierealizowanie obowiązku szkolnego. Dziecko przebywające w czasie zajęć lekcyjnych poza szkołą narażone jest w większym stopniu na kontakt z niewłaściwymi grupami rówieśniczymi.

Obserwowane na terenie szkoły objawy niedostosowania i demoralizacji mają bardzo różne przyczyny. Mogą to być niepowodzenia szkolne, chęć zaimponowania rówieśnikom, a także np. niezaspokojenie podstawowej potrzeby, jaką jest bezpieczeństwo. Dzieci mogą być krzywdzone przez różne osoby, ale zdarza się, że są krzywdzone przez tych, których najbardziej kochają – przez własnych rodziców. Przemoc wobec dzieci jest faktem wstydlivym i bolesnym, ale przecież istnieje zarówno w rodzinach biednych, jak i zamożnych, na wsi, w małych miasteczkach, jak i wielkich miastach.

Może się zdarzyć również tak, że na terenie szkoły dojdzie do sytuacji, w której zagrożone będzie zdrowie lub życie uczniów.

Pracownicy szkoły mają obowiązek reagowania zarówno na drastyczne przejawy demoralizacji, jak też ich pierwsze symptomy oraz sytuacje, które mogą do nich prowadzić. W zależności od okoliczności reakcja ta może być różna. Profesjonalne podjęcie interwencji w sytuacji kryzysowej musi odbywać się z poszanowaniem praw dzieci jak i ich rodziców.

W razie potrzeby należy także powiadomić odpowiednie instytucje.

ZASADY PRZEPROWADZANIA INTERWENCJI **W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH**

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzania się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel podejmuje następujące kroki:

1. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców lub prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę do spraw nieletnich).
5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy podejmuje następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Zawiadamia o tym fakcie rodziców.
4. Dyrektor szkoły zawiadamia policję.

5. W razie potrzeby wzywa pogotowie ratunkowe.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk lub dopalacz podejmuje następujące kroki:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Natychmiast powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub dopalacz podejmuje następujące kroki:

1. W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.

Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla funkcjonariusza policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. Nauczyciel wzywa policję.

V. W przypadku, gdy uczeń przejawia zachowania świadczące o jego demoralizacji, jest sprawcą czynu karalnego lub przestępstwa, nauczyciel podejmuje następujące kroki:

1. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu.
3. Powiadamia rodziców ucznia – sprawcy czynu.
4. Niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna.
5. Zabezpiecza ewentualne dowody zajścia lub przedmioty mające z nim związek i przekazuje je Policji.

Inne zachowania karalne to: wymuszanie, rozbój, kradzież, świadome niszczenie mienia.

1. Jeżeli sprawcą powyższych zachowań jest uczeń, który **nie ukończył 13 lat**, to zachowania te świadczą o **demoralizacji** i o tym fakcie szkoła ma obowiązek poinformować Sąd Rodzinny.
2. Każde z powyższych zachowań jest **czynem karalnym** w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który **ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat**.
3. Z **przestępstwem** mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, **po ukończeniu 17 lat**. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

VI. W przypadku, gdy uczeń stał się ofiarą czynu karalnego, nauczyciel podejmuje następujące kroki:

1. Udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga, rodziców.
3. Dyrektor niezwłocznie wzywa Policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

VII. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów,

- należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać Policję – tel. **997** lub **112**.

VIII. W przypadku, gdy wychowawca podejrzewa, że dziecko może być krzywdzone w domu, podejmuje następujące kroki:

1. Diagnozuje środowisko rodzinne ucznia.
2. Zgłasza problem pedagogowi szkolnemu.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicem dotyczącą zmiany metod postępowania, konsekwencji prawnych i skutków emocjonalnych dla dziecka.

4. W przypadku konieczności specjalistycznej pomocy szkoła kieruje rodzinę na terapię do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy TPD lub in.

Jeżeli postępowanie rodziców wobec dziecka nie zmienia się lub wychowawca upewni się, że jest ono ofiarą przemocy domowej (widoczne obrażenia i rozmowa z dzieckiem):

1. Niezwłocznie zgłasza problem dyrekcji, pedagogowi szkolnemu.
2. Po zapoznaniu się z okolicznościami dyrekcja w porozumieniu z pedagogiem podejmuje następujące kroki:
 - zgłasza sprawę dzielnicowemu,
 - zakłada „niebieską kartę”,
 - sporządza wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka,
 - informuje MOPS, jeżeli rodzina korzysta z ich pomocy.

IX. W przypadku gdy uczeń uchyla się od realizacji obowiązku szkolnego, nauczyciel podejmuje następujące kroki:

1. Jeżeli uczeń uchyla się od realizacji obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza to pedagogowi szkolnemu, który wystawia rodzicom upomnienie podpisane przez dyrektora szkoły.
2. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wniosek o wszczęcie egzekucji administracyjnej.
3. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna.

X. AGRESJA

Zaliczamy do niej:

- łamanie przepisów szkolnych, zakłócanie porządku,
- świadome naruszanie dyscypliny,
- używanie wulgaryzmów,
- groźby użycia przemocy,
- wandalizm,
- przemoc fizyczna i psychiczna,
- agresywne zachowanie wobec pracownika szkoły,
- użycie niebezpiecznego narzędzia.

Postępowanie nauczycieli na wypadek ujawnienia agresji:

1. Nauczyciel, który zauważy zachowanie agresywne ucznia lub zostanie o nim poinformowany zgłasza ten fakt wychowawcy klasy lub pedagogowi.
2. W przypadku, gdy agresja skierowana jest na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca (pedagog) wraz z uczniem ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego działania. O zajściu jest informowany dyrektor szkoły i rodzice.
3. W przypadku, gdy agresja skierowana jest przeciwko drugiemu człowiekowi wychowawca (pedagog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
4. Szczególną opieką pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy otoczona zostaje ofiara zajścia. Otrzymuje wsparcie psychologiczne, a rodzice są informowani o możliwości dochodzenia praw poprzez indywidualne zgłoszenie zajścia w Komendzie Miejskiej Policji.
5. Sprawca zajścia ma możliwość wyjaśnienia powodów swego zachowania i uzyskania pełnej informacji dotyczącej jego sytuacji. Jego pośrednikami mogą być: wychowawca klasy, pedagog szkolny.
6. O udziale uczniów w zajściu, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez szkołę krokach informowani są rodzice w możliwie najkrótszym czasie.
7. Uczeń, który dopuścił się zachowania agresywnego, otrzymuje karę zgodnie z Kodeksem Nagród i Konsekwencji.

XI. W przypadku, gdy nauczyciel (inny pracownik szkoły) zauważy, że uczeń pali papierosy, podejmuje następujące kroki:

1. Informuje o tym wychowawcę klasy i pedagoga.
2. Wychowawca (w porozumieniu z pedagogiem) wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczną – ostrzegawczą z uczniem.
4. Wychowawca lub pedagog szkolny prowadzi działania indywidualne mające na celu zmianę postawy ucznia.
5. W razie konieczności wzywa pogotowie ratunkowe.

XII. W przypadku kradzieży podejmowane są następujące kroki:

1. O fakcie kradzieży bezzwłocznie powiadamiany jest dyrektor szkoły i pedagog szkolny.

2. Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba bezzwłocznie zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży.
3. Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba podejmuje działania, których celem jest naprawianie wyrządzonych szkód.
4. W zależności od powagi sytuacji powiadamia policję.

XIII. Postępowania wobec osób obcych znajdujących się na terenie szkoły:

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły, jest osobą obcą.
2. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc.
4. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

XIV. Postępowanie wobec rodziców lub opiekunów zgłaszających się po odbiór dzieci w stanie nietrzeźwym:

1. W żadnym wypadku nie należy powierzać opieki nad dzieckiem osobie znajdującej się pod wpływem alkoholu.
2. O podejrzeniu, że rodzic zgłaszający się po odbiór dziecka znajduje się w stanie nietrzeźwym, należy bezzwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego lub dyrekcję.
3. Pracownik szkoły nakazuje osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły i wzywa innego opiekuna dziecka.
4. Jeżeli osoba nietrzeźwa odmawia opuszczenia szkoły i żąda wydania dziecka, należy wezwać policję.

Metody współpracy szkoły z Policją

W ramach oddziaływania profilaktyczno – wychowawczego PSP nr 32 utrzymuje stałą współpracę z II Komisariatem Policji, dzielnicowym, Komendą Miejską.

Koordinatorem tej współpracy jest pedagog szkolny, który w razie potrzeby kontaktuje się ze specjalistą ds. nieletnich lub dzielnicowymi z rejonów, w których mieszkają uczniowie naszej szkoły.

W sytuacjach nagłych z Policją może skontaktować się każdy pracownik szkoły. Numerami telefonów do dzielnicowych i specjalisty ds. nieletnich dysponują wicedyrektor i pracownik sekretariatu. Za ich aktualizację odpowiada pedagog szkolny.

Procedury zostały opracowane za podstawie materiałów zawartych w projekcie Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępności wśród Dzieci i Młodzieży.

Opracowanie: Zespół Wychowawczo - Profilaktyczny